

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З НЕФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Денищук О.І.
ст. гр. ОДСзм-21

Співпраця України з міжнародними організаціями, фондами та іншими структурами, розвиток інвестиційної сфери передбачає формування достовірної, відкритої та прозорої економічної інформації, джерелом якої є бухгалтерський облік. Ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової в кожній установі здійснюють на підставі нормативно-правових документів, що розробляють органи, на які покладено обов'язки регулювання питань обліку та звітності. Це дає змогу вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність за єдиними принципами й формами і таким чином забезпечувати можливість порівнювати й узагальнювати облікову інформацію.

У процесі здійснення економічних перетворень в Україні та реформування бухгалтерського обліку в державному секторі постали нові вимоги й проблеми правового забезпечення облікового процесу.

Зараз в Україні не існує законодавчо закріпленого загальнозживаного поняття „державний сектор”, яке б повністю відображало його сутність та мету існування, а також співпадало з міжнародним розумінням цього поняття. Вивчення іноземного досвіду свідчить, що у більшості країн взагалі не існує поняття так званого „державного сектору”. Частіше ми зустрічаємо „суспільний (public) сектор”. До його складу включаються, як муніципальні (федеральні) підприємства, так і державні установи.

Доцільними є впровадження в практику господарювання поняття „суспільний сектор”, котрий включав би як державний, так і комунальний сектори, а також здійснювати гнучке групування їх об'єктів в залежності від мети дослідження, об'єкта порівняння та методології обліку зазначених показників.

Вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення та розкриття інформації щодо функціонування державного сектору сприятиме як підвищенню ефективності управління ним, посиленню контролю суспільства за процесами, що відбуваються в економіці, так і у залученні приватних інвесторів, що є сьогодні конче необхідним

для відбудови економіки держави. Саме це і визначає перспективи подальших досліджень.

Вибір методичних підходів до визначення обсягу державного сектору має достатньо важливе не тільки суто теоретичне, але й практичне значення. Так, за період, коли об'єкти комунальної власності перестали відносити до державного сектору, держава фактично припинила облік та контроль за їх діяльністю. Визначення дійсних обсягів об'єктів, на які держава може мати реальний вплив, та справедливе визначення потенціалу, яким володіє держава, може полегшити вирішення соціально-економічних проблем, що існують в країні.

На законодавчому рівні чіткого визначення поняття „нефінансові активи” немає. Зважаючи на це, на основі проведеного дослідження, в ході якого було надане визначення усіх складових цілісного об'єкту бухгалтерського обліку, надане визначення поняттю „нефінансові активи”. Нефінансові активи – всі активи, крім фінансових, які використовуються установою протягом тривалого періоду (більше одного року) та від використання яких установа отримає в майбутньому економічні вигоди.

Питанням реформування обліку в установах державного сектору економіки присвячено наукові праці відомих учених: П. Й. Атамаса, Л. В. Гізатуліної, Р. Т. Джоги, Т. І. Єфіменко, Л. Г. Левицької, Л. Г. Ловінської, С. В. Свірко, Н. І. Сушко та інших. Втім, сучасні дослідження у сфері обліку оминають проблеми неповного правового забезпечення обліку в державному секторі.

Незважаючи на позитивні реформуючі заходи, низка проблемних питань залишаються невирішеними, зокрема, що стосується і нефінансових активів.

У складі традиційних об'єктів бухгалтерського обліку в установах державного сектору із прийняттям НП(С)БОДС відбуваються певні зміни. Важливим результатом виконання намічених заходів стане оновлення об'єктного поля і виникнення нових укрупнених об'єктів бухгалтерського обліку, зокрема нефінансових активів установ. У складі активів та пасивів відбудеться перегрупування об'єктів та поява нових. Виникає новий комплексний об'єкт обліку як „нефінансові активи”.

До нефінансових активів віднесені основні засоби, нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, запаси, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція, інші нефінансові активи. Фінансові активи, у свою чергу, включають довгострокову

дебіторську заборгованість, довгострокові фінансові інвестиції, поточну дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти установ та державних цільових фондів, кошти бюджетів та інших клієнтів, інші фінансові активи. На даний час серед об'єктів обліку в установах державного сектору відсутні такі складові фінансових активів, як довгострокова дебіторська заборгованість, довгострокові та поточні фінансові інвестиції, поточна дебіторська заборгованість за наданими кредитами. Значною мірою це пояснюється рамками бюджетного законодавства України, яке обмежує коло операцій, що можуть здійснюватись установами державного сектору.

Актуальність даної статті полягає в тому, що питання організації обліку нефінансових активів установ державного сектору є новим об'єктом і темою для досліджень, у зв'язку з тим, що у бухгалтерському обліку в установах відбуваються зміни.

Отже, облік нефінансових активів у установах державного сектору є важливим джерелом економічної інформації, що дає можливість забезпечити контроль за збереженням, рухом, ефективним використанням та їх списанням. Нефінансові активи часто складають найбільшу частину всіх активів суб'єкта господарювання, а отже, є важливими для відображення його фінансового стану. Тому і важливим є правильність організації обліку нефінансових активів та відображення в бухгалтерському обліку установ. Зважаючи на масштаби реформування, вищезазначені проблеми та нагальність їх вирішення вимагають подальших досліджень в сфері організації обліку нефінансових активів установ державного сектору.

Література:

1. Бенько, І.Д.; Сисюк, С.В. Аналіз запасів медичних установ // Сталий розвиток економіки, 2013. – № 1. – С. 267-270
2. Зорій, Н.М.; Мельник, Н.Г. Контроль в бюджетній сфері: навч. посіб. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 160 с.
3. Хорунжак, Н.М. Модернізація системи обліку бюджетних установ на основі комп'ютерних технологій: умови та принципи // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №3. – С. 251-256